

**MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE, ECONOMICE ȘI ALE MEDIULUI
CATEDRA ȘTIINȚE FIZICE ȘI INGINEREȘTI.**

GHID DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

LA SPECIALITATEA „EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ”

(ciclul I, studii superioare de licență)

ȘI LA SPECIALIZAREA „TEHNOLOGII DE INSTRUIRE ȘI PRODUCERE”

(ciclul II, studii superioare de master)

**Autori:
Emil FOTESCU, dr., conf. univ.
Vitalie BEȘLIU, dr. conf. univ.**

BĂLȚI, 2016

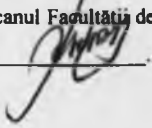
Curriculum-ul a fost discutat la ședința catedrei de științe fizice și inginerești, proces-verbal nr. 21 din 08 iunie 2016.

Șeful catedrei de științe fizice și inginerești, dr. conf. univ., Vitalie Beșliu

Curriculum-ul a fost aprobat la ședința Consiliului facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului, proces verbal nr. 15 din 21 iunie 2016.

Decanul Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului, dr. hab., prof. univ., Pavel Topală

CUPRINS

1. Locul practicii pedagogice în pregătirea studenților ciclului I, ciclului II	4
pentru activități în instituții de învățămînt	4
2. Obiectivele practicii pedagogice	5
3. Competențe ce trebuie dobîndite de către student pe parcursul practicii pedagogice.....	5
4. Atribuțiile persoanelor de la catedra de profil și unității-bază implicate în procesul de derulare a practicii pedagogice.....	7
5. Modalități de derulare a practicii pedagogice	8
6. Evaluarea practicii pedagogice.....	10
Referințe bibliografice	11
Anexă	12

1. Locul practicii pedagogice în pregătirea studenților ciclului I, ciclului II pentru activități în instituții de învățământ.

O componentă obligatorie din planurile de învățământ la specialitățile *Educație tehnologică, Educație tehnologică și Fizică, Tehnologii de Instruire și Producere*, care trebuie să fie realizată de către studenți este practica pedagogică. Pentru a forma abilități de utilizare a cunoștințelor în diferite situații pedagogice din viață (competențe) în planurile de învățământ este introdusă practica pedagogică. Ea se promovează începând cu anul I de studiu în diferite semestre, diferiți ani de studiu, diferite forme (practica de inițiere în semestrul II, lecții de probă în cadrul disciplinei de studiu „Didactica educației tehnologice” în semestrul V, practica pedagogică în semestrul VI). Practica pedagogică din semestrul VI se promovează în unitățile-bază de realizare a stagiului de practică (gimnazii, licee, școli profesionale, colegii) în care:

- se promovează activități pedagogice legate de realizarea finalităților de studiu prevăzute în curriculum-urile disciplinelor de studiu Educația tehnologică și altor discipline tehnice/tehnologice;
- activează profesori cu stagiul mare de lucru, grade didactice II, I sau superior;
- baza materială corespunde cerințelor curriculare actuale.

Pregătirea pentru activități educaționale ulterioare în instituții de învățământ preuniversitare necesită formarea competențelor de aplicare în practică a cunoștințelor teoretice acumulate de studenți pe parcursul audierii disciplinelor universitare:

- de profil tehnic (Mecanică tehnică, Automobil, Electrotehnică, etc.);
- de profil tehnologic (Tehnologia materialelor, Așchiera materialelor, Mașini unelte și scule, Practica în ateliere didactice, tehnologia prelucrării fibrelor vegetale,);
- de profil pedagogic (Didactica educației tehnologice, Pedagogia, Practica de inițiere la pedagogie, etc.);
- de profil psihologic (Psihologia, Practica de inițiere la psihologie, etc.).

Practica pedagogică este orientată, în primul rând, spre formarea abilităților de a face legătură între cunoștințele obținute pe parcursul studierii disciplinelor tehnice/tehnologice, psihologie și pedagogie. În afară de aceasta studenții obțin informații științifice noi din pedagogie, psihologie, tehnică, tehnologie pentru a le integra în sistemul de cunoștințe format anterior pe parcursul audierii disciplinelor de studiu respective.

Practica pedagogică este o punte de legătură între Universitate și Instituțiile preuniversitare de învățământ (în care vor activa în viitor absolvenții universității) prin intermediul Unității-bază de realizare a stagiului de practică, contribuind astfel la trecerea lentă de la viața universitară la viața școlară.

2. Obiectivele practicii pedagogice.

Activitățile studentului-practicant desfășurate pe parcursul practicii pedagogice sînt orientate spre realizarea următoarelor obiective:

- familiarizarea studentului-practicant cu specificul activității instituției de învățămînt în care se promovează practica pedagogică;
- familiarizarea cu documentele reglatorii care se referă la activitățile managerelor instituției de învățămînt: planul consiliului de administrare, planul consiliului profesoral, planul comisiei metodice etc. (obligatoriu pentru studenții ciclului II, pentru studenții ciclului I – la dorință);
- dezvoltarea abilităților de proiectare didactică a activităților educaționale;
- dezvoltarea abilităților de promovare a lecțiilor;
- dezvoltarea abilităților de confecționare a materialelor didactice necesare pentru promovarea lecțiilor;
- formarea abilităților de organizare și desfășurare a activităților extracurriculare;
- formarea abilităților de a îndeplini funcțiile dirigintelui de clasă;
- formarea abilităților de a efectua o investigație științifică în domeniul pedagogiei (acest obiectiv este obligatoriu pentru studenții ciclului II, pentru studenții ciclului I – la dorință).

3. Competențe ce trebuie dobîndite de către student pe parcursul practicii pedagogice.

Activitățile educaționale ce se desfășoară pe parcursul practicii pedagogice în Unitatea-bază de realizare a stagiului de practică sînt orientate spre dobîndirea de către student a competențelor de bază care sînt prezentate în continuare:

Competențe în specialitate:

- capacitatea de a studia, analiza, selecta conținuturi științifice care se referă la temele de studiu ce urmează a fi proiectate, predate de către profesor;
- capacitatea de a utiliza corect terminologia tehnică/tehnologică în procesul de predare – învățare - evaluare;
- capacitatea de a aplica desene tehnice în procesul de predare – învățare - evaluare;
- capacitatea de a selecta porțiuni logice de conținuturi științifice ale materiilor de studiu din domeniul științific aferente domeniului tehnic/tehnologic respectiv din perspectiva realizării corelațiilor interdisciplinare în procesul de predare – învățare - evaluare;

- capacitatea de a dobândi informații științifice noi în domeniile tehnicii, tehnologiei, pedagogiei, psihologiei utilizând instrumente de lucru în formă tradițională (manuale, chestionare, culegeri de probleme etc.) cât și în formă electronică;
- capacitatea de a forma la elevi modul de gândire specific domeniilor tehnice/tehnologice respective.

Competențe psihologo pedagogice și metodice:

- capacitatea de a adapta conținuturile științifice ale materiilor de studiu din domeniile tehnice/tehnologice respective la particularitățile de vîrstă ale elevilor;
- capacitatea de a crea motivația învățării de către elevi a materiei de studiu la disciplinele tehnice/tehnologice;
- capacitatea de a determina aptitudinile elevilor în domenii tehnice/tehnologice;
- capacitatea de a trezi și susține interesul elevilor față de domeniile tehnice/tehnologice;
- capacitatea de a dirija lucrări de creație a elevilor în domenii tehnice/tehnologice,
- capacitatea de a elabora proiecte didactice la module (discipline) tehnice/tehnologice;
- capacitatea de a implementa principiile pedagogice pe parcursul predării-învățării materiei de studiu la module (discipline) tehnice/tehnologice;
- capacitatea de a utiliza tehnologii electronice (bazate pe computer) precum și tehnologii tradiționale (bazate pe manuale, chestionare, culegeri de probleme etc.) la proiectarea și realizarea activităților de predare - învățare - evaluare;
- capacitatea de a efectua investigații pedagogice (obligatoriu pentru studenții ciclului II, pentru studenții ciclului I – la dorință);
- capacitatea de a confecționa materiale didactice necesare pentru promovarea lecțiilor.

Competențe psihologo – relaționale, manageriale:

- capacitatea de a organiza și dirija grupuri de elevi cu interese comune;
- capacitatea de a dezvolta relații pozitive între elevi;
- capacitatea de a comunica, a manifesta empatie în relațiile cu elevii;
- capacitatea de a comunica, a coopera cu cadrele didactice;
- capacitatea de a comunica, a coopera cu părinții;
- capacitatea de a studia, analiza, selecta, documentele reglatorii care se referă la activitățile managerilor instituției de învățămînt: planul consiliului de administrare, planul consiliului profesoral, planul comisiei metodice etc. (obligatoriu pentru studenții ciclului II, pentru studenții ciclului I – la dorință).

4. Atribuțiile persoanelor de la catedra de profil și unității-bază implicate în procesul de derulare a practicii pedagogice

Conducătorul de practică de la catedra de profil are următoarele atribuții de bază:

- identifică unitățile-bază de efectuarea practicii;
- stabilește relații cu mentori/conducători din unitățile-bază și, în comun, elaborează programul de lucru pentru efectuarea practicii de către studenți;
- prezintă metodistului-coordonator al practicii pe universitate următoarele documente: ordinul de repartizare a studenților la practică (anterior demarării acesteia), fișa tarifară a specialiștilor din unitățile-bază, raportul despre rezultatele practicii, care conține sugestii privind eficientizarea acestora;
- organizează desfășurarea instructajului preventiv și a conferinței de totalizare a practicii pedagogice;
- efectuează instructajul studenților și-i repartizează în unitățile-bază;
- oferă consultații fiecărui student repartizat la practică;
- evaluează condițiile, respectarea termenilor și conținutului practicii;
- efectuează împreună cu coordonatorul practicii din unitatea-bază efectuarea practicii de către fiecare student;
- elaborează raportul de totalizare a practicii și îl prezintă în ședința catedrei și metodistului coordonator al practicii pe universitate;
- acordă consultații, asistență fiecărui student monitorizat.

Metodistul de specialitate are următoarele atribuții de bază:

- participă la realizarea instructajului preventiv și la conferința de totalizare a practicii;
- oferă consultații studenților pe durata practicii, inclusiv privind pregătirea și predarea orelor;
- programează orele de asistență (de probă, publice) și celelalte activități ale practicii;
- avizează proiectele orelor realizate de către studenți, asistă la desfășurarea lor și conduce ședința de analiză a acestora;
- evaluează activitatea fiecărui student de care este responsabil și propune conducătorului practicii de la catedra de profil nota finală;
- prezintă metodistului coordonator al practicii din Universitate fișa de plată a cadrelor didactice angajate în desfășurarea practicii din învățământul preuniversitar.

Metodistul de pedagogie are următoarele atribuții de bază:

- efectuează instructajul pentru practică;
- oferă consultații studenților;

- coordonează realizarea obiectivelor practicii pedagogice prin activitățile pe care le realizează studentul în domeniul dirigenției;
- participă la conferința de totalizare a rezultatelor practicii;
- analizează și evaluează activitatea studentului prin „admis” sau „respins”.

Coordonatorul de practică de la unitatea-bază are următoarele atribuții de bază:

- împreună cu alte persoane responsabile de efectuarea practicii efectuează instruirea studenților cu privire la normele de protecție a muncii, specifice activităților pe care le vor desfășura;
- pe durata practicii, împreună cu conducătorul de practică de la catedra de profil și alte persoane responsabile de efectuarea practicii, elaborează Fișa de evaluare a studentului luînd în considerație participarea lui la lucrările programate și gradul de realizare a lor;
- coordonează activitățile mentorilor (profesori de specialitate, profesori-diriginte).

5. Modalități de derulare a practicii pedagogice

După participarea la instructajul practicii pedagogice din cadrul universității, pe parcursul primei săptămîni de activitate în unitatea-bază studenții fac cunoștință cu:

- conducerea și structura organizatorică a instituției de învățămînt, cadrele didactice care vor fi implicate nemijlocit în promovarea practicii pedagogice;
- documentele reglatorii care se referă la activitățile managerilor instituției de învățămînt: planul consiliului de administrare, planul consiliului profesoral, planul comisiei metodice etc. (obligatoriu pentru studenții ciclului II, pentru studenții ciclului I – la dorință);
- planurile de învățămînt, curriculum-urile școlare ale modulelor (disciplinelor) tehnice/tehnologice, proiectelor de lungă durată ale profesorului-mentor de specialitate din unitatea-bază, profesorului – diriginte al clasei la care a fost atașat studentul;
- baza materială la modulele (disciplinele) tehnice/tehnologice ce urmează a fi folosită pe parcursul practicii pedagogice.

În afară de aceasta studentul-practicant efectuează următoarele lucrări:

- elaborează proiectul de lungă durată la modulele (disciplinele) tehnice/tehnologice respective pe perioada practicii pedagogice, luînd ca bază proiectul de lungă durată a profesorului-mentor de specialitate;
- elaborează proiectul de lungă durată de dirigenție pe perioada practicii pedagogice, luînd ca bază proiectul de dirigenție a dirigintelui clasei la care a fost atașat;

- asistă la lecțiile promovate de profesorul-mentor de specialitate cu scopul de a prelua procedeele, metodele utilizate în practică de către profesorul respectiv, asistă la lecțiile promovate de alți profesori în clasa la care a fost atașat cu scopul de a cunoaște colectivul clasei din perspectiva dirigenției;
- elaborează programa investigației pedagogice ce urmează a fi realizată pe parcursul practicii pedagogice, luând ca bază propunerile metodistului de specialitate (obligatoriu pentru studenții ciclului II, pentru studenții ciclului I – la dorință);

În următoarele săptămâni ale practicii pedagogice studentul-practicant efectuează următoarele lucrări:

- se pregătește pentru promovarea lecțiilor de probă și publice: studiază literatura de specialitate și metodică, materialele didactice respective, prezente în instituția de învățământ; întocmește proiectele didactice ale lecțiilor luând ca bază consultațiile metodistului de specialitate, profesorului-mentor de specialitate, literatura studiată;
- confecționează materiale didactice absente dar necesare din perspectiva promovării lecțiilor de probă și publice;
- promovează lecții de probă și cel puțin două lecții publice;
- participă la analiza lecțiilor promovate personal, la care asistă metodistul de specialitate, profesorul-mentor, colegii de practică;
- asistă la lecțiile promovate de colegii de practică pedagogică și participă la analiza lor;
- participă la activitățile extracurriculare organizate în instituția de învățământ;
- efectuează observări, lucrări în calitate de diriginte al clasei la care a fost atașat: face cunoștință cu elevii clasei, promovează convorbiri cu părinții elevilor, promovează activități educative conform planului de dirigenție etc.;
- întocmește caracteristica psihologo-pedagogică a unui elev din clasă;
- promovează activități de investigație pedagogică (obligatoriu pentru studenții din ciclul II, pentru studenții ciclului I – la dorință);
- acumulează materialele necesare pentru perfectarea portofoliului practicii pedagogice: fotografiază secvențe ale activităților extracurriculare, materiale didactice confecționate personal, obiecte confecționate de elevi la lecții etc..

În ultima săptămână a practicii studentul – practicant perfectează portofoliul practicii pedagogice care va conține următoarele componente: foaia de titlu, cuprinsul, caracteristica activității studentului – practicant, caietul de practică, fișa cu note, darea de seamă, proiectul de lungă durată pe perioada practicii pedagogice, 5 proiecte de lecții promovate pe parcursul practicii, proiectul de lungă durată la activități de dirigenție, caracteristica psihologo-pedagogică

a unui elev, descrierea unei activități extracurriculare, programa investigației pedagogice și rezultatele obținute (obligatoriu pentru studenții din ciclul II, pentru studenții ciclului I – la dorință).

- Foaia de titlu va conține: denumirile Universității, Facultății, Catedrei de profil; numele, prenumele studentului–practicant, grupa, anul de studii;
- Cuprinsul va conține toate compartimentele portofoliului;
- Caracteristica va reflecta activitatea studentului–practicant pe parcursul practicii pedagogice; caracteristica este semnată de directorul, profesorul–mentor de specialitate și dirigintele clasei din instituția în care a fost promovată practica pedagogică;
- Caietul de practică va reflecta în formă laconică toate activitățile instructiv-educative efectuate zilnic; este semnat de profesorul–mentor, metodistul de specialitate, studentul-practicant.
- Fișa de note conține notele obținute pe parcursul evaluării curente; este semnată de reprezentantul unității-bază, conducătorul de practică de la catedra de profil a Universității;
- Darea de seamă va reflecta toate activitățile curriculare și extracurriculare efectuate de către student pe parcursul practicii; Darea de seamă va conține, în particular, informații despre: asistarea lecțiilor promovate de profesorul-mentor la modulele (disciplinele) tehnice/tehnologice respective, lecțiile asistate la alte discipline de studiu în clasa la care a fost atașat ca diriginte, lecțiile de probă și publice promovate personal, lecțiile asistate la colegii de practica pedagogică, participări la activitățile extracurriculare, materiale didactice elaborate de student, obiecte confecționate de elevi la lecții sub îndrumarea studentului. Este semnată de studentul-practicant.

6. Evaluarea practicii pedagogice

Evaluarea practicii pedagogice include: evaluarea curentă și evaluarea finală.

Evaluarea curentă se efectuează de către conducătorul practicii de la catedra de profil și reprezentantul din unitatea-bază, luând în considerație participarea studentului la lucrările programate precum și propunerile metodistului de specialitate. La evaluarea curentă se va ține cont de gradul de îndeplinire a obiectivelor și competențelor planificate pentru realizare, calitatea activității instructiv-educative a studentului (proiectarea activităților didactice, implementarea principiilor pedagogice de bază, utilizarea metodelor activ-participative la lecții etc.), calitatea activităților de dirigință, gradul de participare la activități extracurriculare etc.

Evaluarea finală se apreciază cu note de către o comisie creată de catedra de profil ținându-se cont de:

- rezultatele evaluării curente;
- caracteristica primită de la instituția în care a promovat practica ce conține și nota reflectată în fișa de evaluare finală a activității studentului (vezi Anexa);
- calitatea componentelor portofoliului;
- aprecierile metodistului de specialitate și a conducătorului de profil de la catedră;
- calitatea susținerii publice a raportului de activitate pe parcursul practicii pedagogice.

Totalizarea practicii se efectuează în cadrul conferinței organizate la catedra de profil unde studentul prezintă raportul practicii pedagogice pe parcursul a 5-10 minute unde trebuie:

- să explice sarcinile de bază ale practicii pedagogice;
- să descrie conținutul practicii pedagogice;
- să descrie activitățile de investigație pedagogică (obligatoriu pentru studenții din ciclul II, pentru studenții ciclului I – la dorință);
- să argumenteze concluziile și sugestiile formulate.

Referințe bibliografice

1. BONTAȘ, I. *Pedagogie*. București: Ed. ALL, 1994. 351 p.
2. DULAMĂ, M. E. *Practica pedagogică. Teorie și metodologie*. Cluj-Napoca: Chisium, 2008. 230 p.
3. FOTESCU, E., GUȚALOV, L. Despre evaluarea didactică la discipline de studiu cu caracter tehnic. In: *Revista Tehnoscopia*. 2011, Nr. 2(5), p. 5-9.
4. FOTESCU, Emil. *Metodica educației tehnico-tehnologice: curs de lecții*. Bălți, 2002. 151 p.
5. NIȚUCĂ, C., CARCEA, M. I. *Caiet de practică pedagogică desfășurată*. Iași: Performantica, 2005. 103 p.
6. Regulamentul-cadru privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți. Aprobabil de senatul universității în data de 19.07.2013, modificat în ședința Senatului universitar din 16.04.2014.

Fișa de evaluare finală a activității studentului practicant în unitatea de bază

Nr. d/o	Activități instructiv-educative	Numărul maximal de puncte	Numărul de puncte obținute
1.	Studiul documentelor reglatorii școlare	2	
2.	Elaborarea proiectelor didactice	6	
3.	Leccióni de probă	6	
4.	Leccióni publice	8	
5.	Confecționarea materialelor didactice	2	
6.	Participări la analiza lecțiilor	4	
7.	Îndeplinirea funcțiilor dirigintei de clasă	4	
8.	Participări la activități extracurriculare	2	
9.	Efectuarea investigației științifice în domeniul pedagogiei	8	
10.	Colaborarea cu colegii-studenți	2	
11.	Colaborarea cu colegii-profesori	2	

Nota obținută: _____

Director _____

Profesor - mentor _____

Nota se determină în modul următor:

Nota 10 – pentru 42-46 puncte;

Nota 9 – pentru 37-41 puncte;

Nota 8 – pentru 33-36 puncte;

Nota 7 – pentru 30-32 puncte;

Nota 6 – pentru 28-29 puncte;

Nota 5 – pentru 23-27 puncte;

Nota 4 – pentru 19-22 puncte.

Nota 3 – pentru 14-18 puncte.

Nota 2 – pentru 9-13 puncte.

Nota 1 – pentru 0-8 puncte.